

VA-rapport 2004:6

Vad tycker folk i andra länder 2004?

– analys 2004 av några
utländska opinionsunder-
sökningar

Förord

Intresse och engagemang för kunskap och vetenskap är den nödvändiga basen för det snabbt framväxande kunskapssamhället. Men ny kunskap blir inte levande utan fotfäste hos människor; i deras viljor, tankar, idéer och känslor. Därför krävs dialog mellan forskare och den breda allmänheten. Den ideella föreningen Vetenskap & Allmänhet, VA, arbetar för att öka det aktiva kunskapsengagemanget hos de många.

VA skall sträva efter att åstadkomma samtal som utgår från frågor som engagerar människor på deras egna arenor. För att utröna vad samtalens presumtiva deltagare tycker genomför VA studier.

Opinionsundersökningar om allmänhetens syn på vetenskap och forskare genomförs i många länder. Det är intressant att jämföra våra egna svenska uppfattningar med omvärldens. VA gjorde en första analys 2002. Sedan dess har en rad nya, såväl breda som områdesspecifika, utländska undersökningar publicerats. En aktuell jämförelse av ett urval sådana studier presenteras i denna skrift, VA-rapport 2004:6 **Vad tycker folk i andra länder? – analys 2004 av några utländska opinionsundersökningar**. Rapporten har utarbetats av projektledare Karin Hermansson, VA.

Undersökningen får gärna citeras med angivande av VA som källa. Denna och övriga studier kan också hämtas från www.v-a.se

Vår förhoppning är att dessa intresseväckande resultat skall ge vägledning och idéer till många insatser för att stärka VA-dialogen och skapa ett brett kunskapsengagemang.

Vetenskap & Allmänhet i november 2004

Camilla Modée
Generalsekreterare

ISSN: 1653-6843
ISBN 13: 978-91-85585-16-8 (tryckt)
ISBN 10: 91-85585-16-5 (tryckt)
urn:nbn:se:vetenskapochallmanhet-2004-6 (pdf)

Utgivare: Vetenskap & Allmänhet, VA
Box 5073, 102 42 Stockholm
Telefon: 08-791 29 00
Fax: 08-611 56 23
E-post: info@v-a.se
Webbplats: www.v-a.se

Innehåll

1. Inledning	7
2. Attityder till vetenskap – är européer pessimister?	7
3. Intresse för och information om vetenskap och teknik	10
4. Medvetenhet, kunskap – Är svenskar kunnigare än andra?	11
Är astrologi en vetenskap?	11
Kunskap om vetenskaplig metodik	12
5. Användning av och förtroende för olika informationskällor	13
TV eller Internet?	13
Museibesök	13
6. Vad ska man satsa forskningsmedel på?	14
7. Opinionsundersökningar om speciella ämnen	15
Bioteknik inom jordbruket	15
Nanoteknologi	16
8. Avslutande kommentarer	17
9. Litteraturförteckning	18

1. Inledning

Undersökningar av allmänhetens intresse för, kunskap om och attityder till vetenskap och forskning har gjorts runtom i världen. I Sverige har Vetenskap & Allmänhet, VA, med hjälp av TEMO och SOM genomfört opinionsundersökningar på detta tema sedan 2002.

När man analyserar resultaten från de studier vi gjort här i Sverige, infinner sig naturligt ett antal frågor. Hur skiljer sig svenskars attityder från andras? Finns det skillnader i attityder mellan européer och amerikaner? Är skillnaderna – i den mån de finns – överraskande eller är de vad vi förväntat oss? En första analys av några internationella studier gjordes 2002 (se VA-rapport 2002:1). Föreliggande rapport tar upp undersökningar som tillkommit sedan dess och jämför med VA-studierna.

Denna rapport gör inte anspråk på att vara heltäckande, men de mest kända av de undersökningar som berör synen på vetenskap och teknik är med i materialet. En mängd publicerade studier handlar om attityder till en specifik teknologi eller vetenskapsområde, som t.ex. nanoteknologi eller bioteknologi. Ett fåtal av dessa berörs här.

Resultaten från de olika studierna har jämförts med fokus på följande områden:

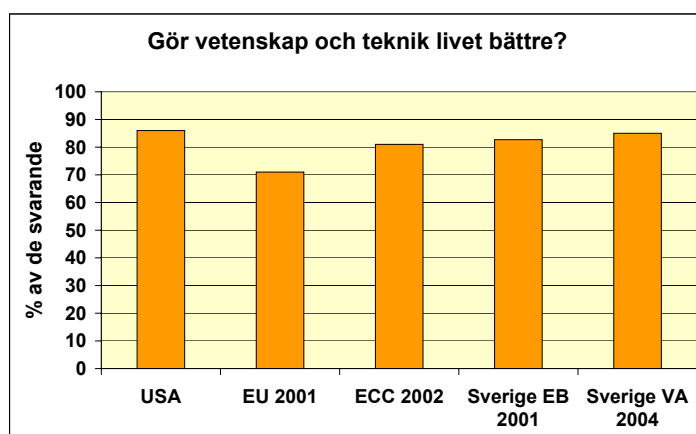
- Attityder till vetenskap och teknik
- Intresse för vetenskap of teknik, och känsla av att vara informerad
- Kunskap om vetenskap
- Användning av olika informationskällor
- Vad ska man satsa forskningsmedel på?

2. Attityder till vetenskap – är européer pessimister?

Har utvecklingen inom vetenskap och teknik (de senaste 10-20 åren) gjort livet bättre? Ja, det tycker en klar majoritet (85 procent) av svenskarna enligt VA-rapport 2004:3. Bara fem procent tycker att den vetenskapliga och den tekniska utvecklingen de senaste 10-20 åren gjort livet sämre.

Amerikanerna (NSF-studie 2004) instämmer i påståendet ”Science and technology makes our lives healthier, easier and more comfortable” i motsvarande höga grad, medan däremot en klart lägre andel av EU-medborgarna (Eurobarometer 2001) gör det. Frågorna är lite olika ställda, men siffran för Sverige hamnar ändå ungefär lika högt i Eurobarometern som i VA-studien, dvs högre än EU-genomsnittet. Intressant att notera är att man i EU-kandidatländerna hade en högre tilltro till vetenskapens möjlighet att lösa problem och göra livet bättre i framtiden än medborgarna i medlemsländerna.¹

¹ EU kompletterade 2002 den vetenskap- och tekniks specialiserade Eurobarometern 2001 med en likadan riktad mot följande länder som då var kandidatländer: Bulgarien, Cypern, Tjeckien, Estland, Ungern, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Rumänien, Slovakien, Slovenien och Turkiet. Den 1 maj 2004 blev följande av dessa länder EU-medlemmar: Cypern, Tjeckien, Estland, Ungern, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Slovakien och Slovenien.

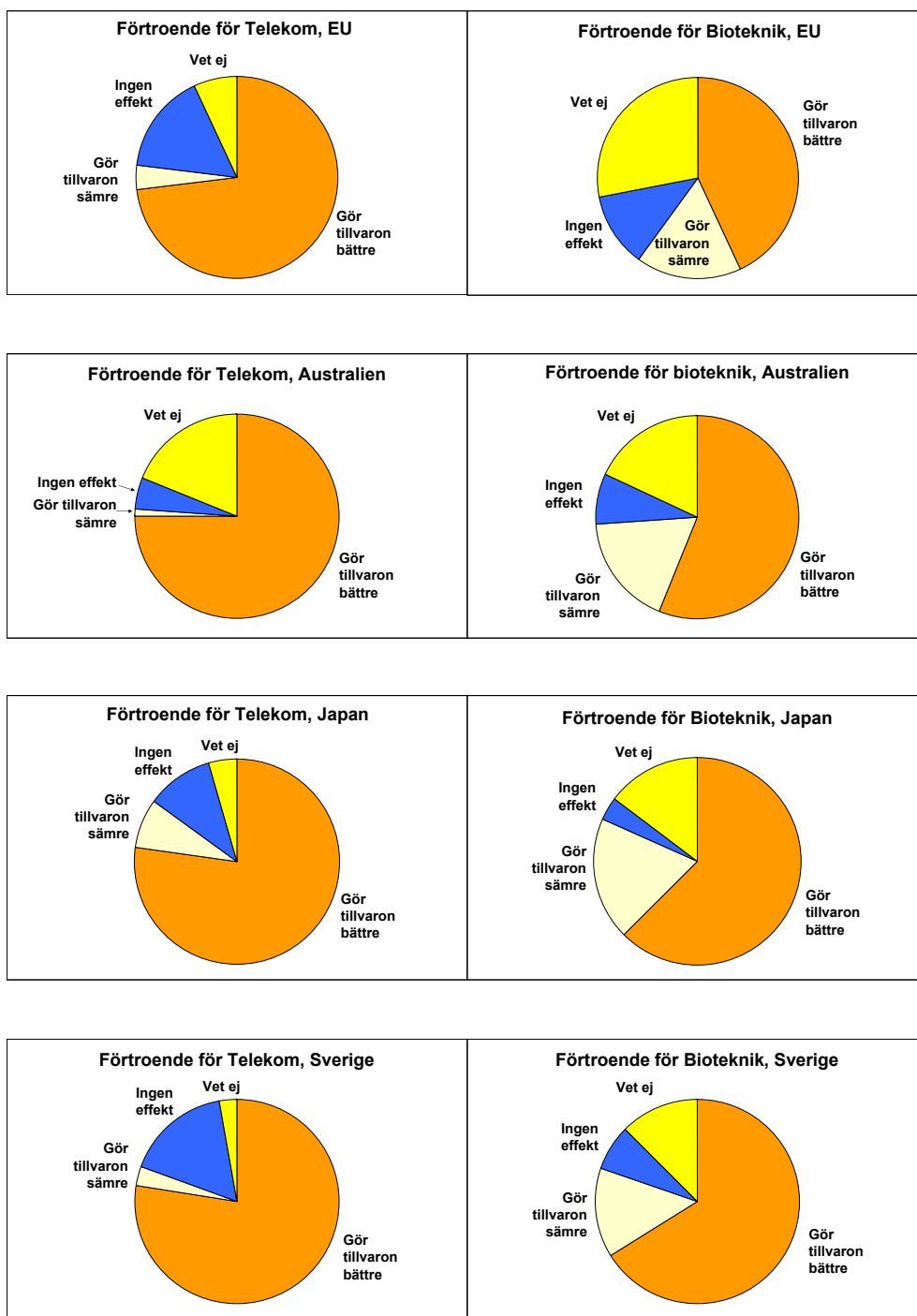

Figur 1. Andel som anser att vetenskap och teknik gör livet bättre (USA och EU/ECC). I VA-studien (stapeln längst till höger) ställs frågan ”Anser du att utvecklingen de senaste 10-20 åren gjort livet bättre?” Källor: NSF 2004, EuroBarometer (EB) 2001, Candidate Countries EuroBarometer (CCEB) 2002, VA-rapport 2004:3.

Skiljer sig förtroendet för vetenskap och teknologi mellan Europa och övriga världen? I några olika studier har man bitt de svarande att ange om och hur de tror att olika teknologier kommer att förändra tillvaron i framtiden. I figur 3 jämförs attityder till Telekommunikation och Bio-/genteknologi ur tre undersökningar från EU, Japan och Australien. Svaren från Sverige är hämtade ur EU-studien.

Kanske inte helt oväntat är förtroendet för bioteknik lägre än för den mer etablerade telekommunikationstekniken. I alla tre studierna har man frågat både om ”biotechnology” och ”genetic engineering”, och siffrorna som används i diagrammen i figuren är en kombination av svaren på dessa båda frågor. Generellt var förtroendet något lägre för det man kallade genteknologi än för bioteknologi. Dessutom verkar EU-medborgarna i snitt vara mer skeptiska till biotekniken än de övriga, och här svarar även en relativt stor andel ”vet ej”, vilket tyder på att man vet väldigt lite om tekniken över huvud taget.

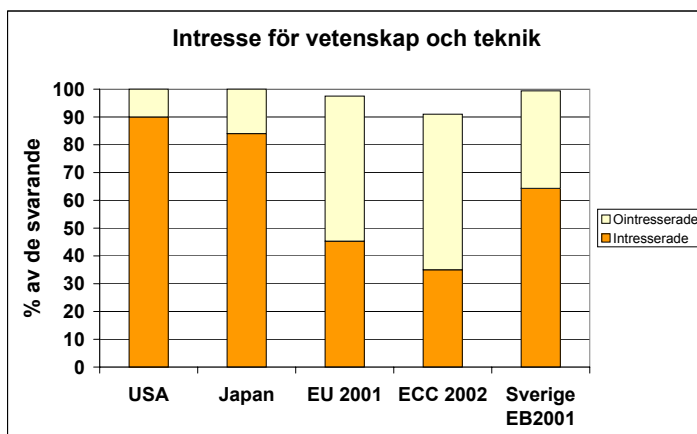

Figur 2. Förtroende för telekom respektive bioteknik/genteknik i EU, Japan och Australien. Källor: Eurobarometer om Bioteknologi 2001, Opinionsundersökning om bioteknik/genteknik i Australien 2003, samt Opinionsundersökning om Bioteknologi i Japan 2000.

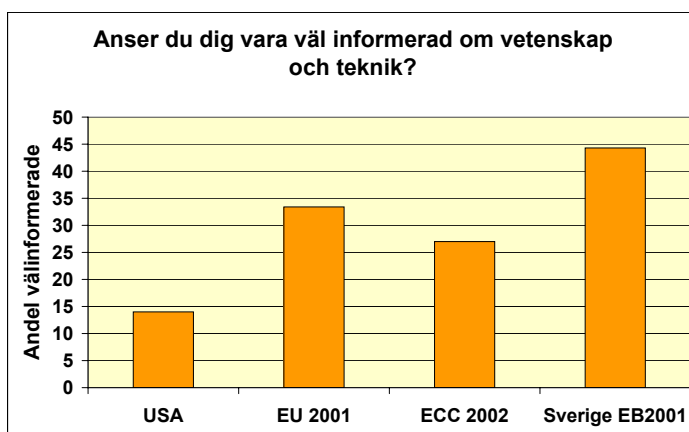
3. Intresse för och information om vetenskap och teknik

NSF-studien och Eurobarometern visar att det finns stora skillnader i hur intresserade amerikaner och européer säger sig vara av vetenskap och teknik. Bara en tiondel av amerikanerna säger sig vara helt ointresserade, att jämföra med över hälften av européerna EU-kandidatländerna.

Figur 3. Andel av de tillfrågade som anser att de är intresserade ("fairly/rather interested" i EB/NSF) av vetenskap och teknik, respektive de som inte anser sig vara intresserade. Stapeln för ointresserade i kandidatländerna (ECC) innehåller dem som säger sig vara vare sig intresserade eller informerade, och är därför inte exakt jämförbar. Siffran för de bara ointresserade bör vara något högre. Källor: NSF 2004, EB 2001, CCEB 2002.

Européerna upplever sig dock vara väsentligt bättre informerade än amerikanerna om utvecklingen inom vetenskap och teknik. Mer än dubbelt så hög andel av EU-medborgarna som av amerikanerna säger sig vara väl informerade, se figur nedan. Sverige utmärker sig genom att en mycket stor andel av de svarande säger sig vara väl informerade (siffran ur Eurobarometern).

Figur 4. Andel av de tillfrågade som ansåg sig vara väl informerade om vetenskap och teknik. Källor: NSF 2002, EB 2001, CCEB 2002.

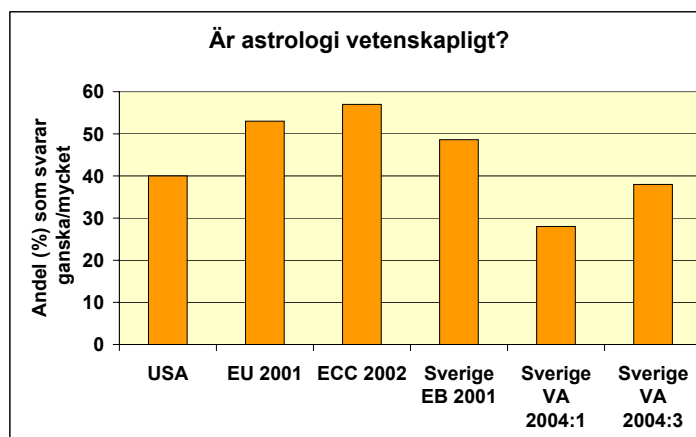
4. Medvetenhet, kunskap – Är svenskar kunnigare än andra?

Är astrologi en vetenskap?

Som mått på kunskap om vetenskap används ofta frågan om astrologi är vetenskapligt eller ej. Denna fråga har ställts i såväl VAs studier som i Eurobarometer och NSF Poll. Svartalternativen är dock formulerade på något olika sätt, vilket som kommer att framgå av det följande ändå gör en jämförelse vanskelig.

I NSF-studien frågar man om de svarande anser att olika ämnen, bl a astrologi, är ”not at all scientific”, ”sort of scientific” eller ”very scientific”. Astrologi angavs då av 40 procent av amerikanerna vara ganska eller mycket vetenskapligt. I de båda Eurobarometrarna kunde man endast välja mellan svaren ”rather scientific” eller ”not very scientific”. Här valde över hälften av de svarande att ange astrologi som ganska vetenskapligt. Bland svenskarna svarade i denna undersökning nästan hälften att astrologi är ”fairly scientific”!

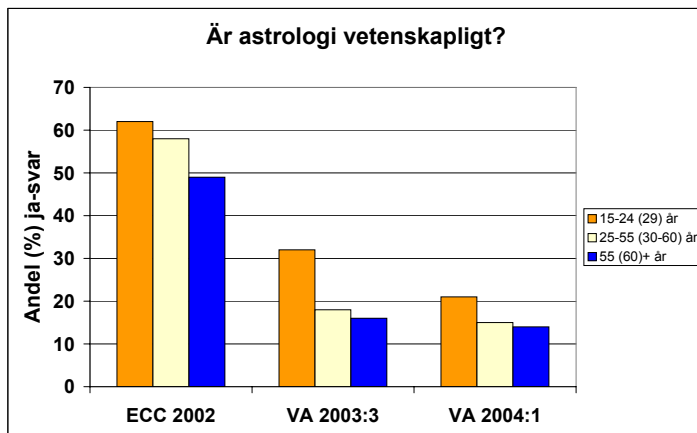
I VA-studierna ber man i stället de svarande att gradera vetenskapligheten hos olika ämnen på en skala från 1 till 5, där 1 är inte alls vetenskapligt och 5 i högsta grad vetenskapligt. I VA-rapport 2004:1 och VA-rapport 2004:3 rankar 15 procent respektive 18 procent av svenskarna astrologi som 4 eller 5 på den skalan. Det är inte helt självklart vilka svar (mellan 1 och 5) man bör jämföra med dem från de amerikanska och europeiska studierna. Om vi väljer att bara beakta ranking 4 och 5 är skillnaderna väldigt stora jämfört med resultaten i NSF:s och EU:s undersökningar. Om man även tar med ”mittsvaren”, dvs dem som svarat 3, blir den totala siffran i VA-studierna totalt 28 procent respektive 38 procent. Dessa siffror kommer något närmare dem från NSF och Eurobarometrarna, men de är fortfarande långt under siffran för Sverige i Eurobarometern. Detta är anmärkningsvärt, men kan troligen förklaras av de helt olika sätten att ställa upp svartalternativen. I VA-studierna ges en förklaring till begreppet ”astrologi” när frågan ställs, vilket kan vara ytterligare en faktor som påverkar resultatet.

Figur 5. Andel av de svarande som svarat att Astrologi är ”ganska” eller ”i högsta grad” vetenskapligt: ”fairly scientific” i Eurobarometern, ranking 3-5 på VAs skalor. Källor: NSF 2004, EB 2001, CCEB 2002, VA-rapport 2004:1, VA-rapport 2004:3.

En högre andel av unga än äldre anser astrologi vara en vetenskap. För EU-medborgarna har inte de svarandes ålder angivits, utan man har i stället koncentrerat sig på

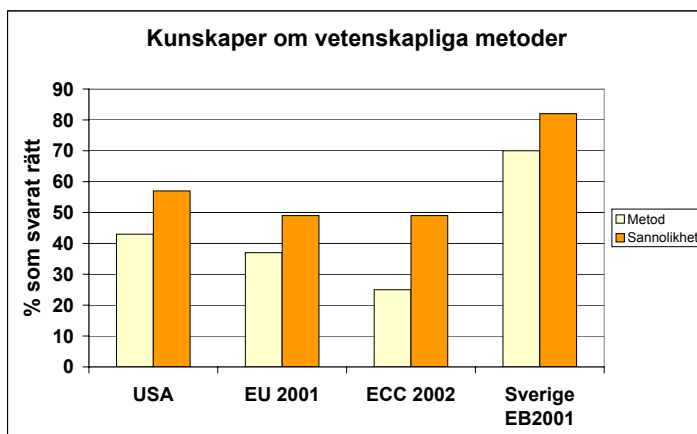
utbildningsnivå. För kandidatländerna däremot ges både ålder och utbildningsnivå. En jämförelse mellan den undersökningen och VAs studie ges i figur 7. Åldersmönstret är likartat i Sverige och i EU-kandidatländerna. Observera att i figuren nedan har bara de i VA-studierna som rankat astrologi som 4 eller 5 tagits med.

Figur 6. Andel av de svarande i respektive åldersgrupp som svarat att Astrologi är "ganska" eller "i högsta grad" vetenskapligt ("fairly scientific" i CC-EB 2002, och 4-5 på VAs skalor). Åldersgruppindelningen är olika i CC-EB och de två svenska studierna. De svenska intervallen anges inom parentes. Källor: CCEB 2002, VA-rapport 2004:1, VA-rapport 2003:3.

Kunskap om vetenskaplig metodik

I Eurobarometern och i NSF:s studie testade man också de svarandes kunskaper genom att ställa två frågor, dels om vetenskaplig experimentell metod och dels om sannolikheter. Det visar sig att Sverige hamnar högt över övriga européer i antal rätta svar. Amerikanerna svarade rätt i något högre grad än EU-medborgarna, se figuren nedan.

Figur 7. Andel av de svarande som ger rätt svar på två frågor – en om vetenskaplig experimentell metod och en om sannolikhet. Källor: EB 2001, CCEB 2002, NSF 2004.

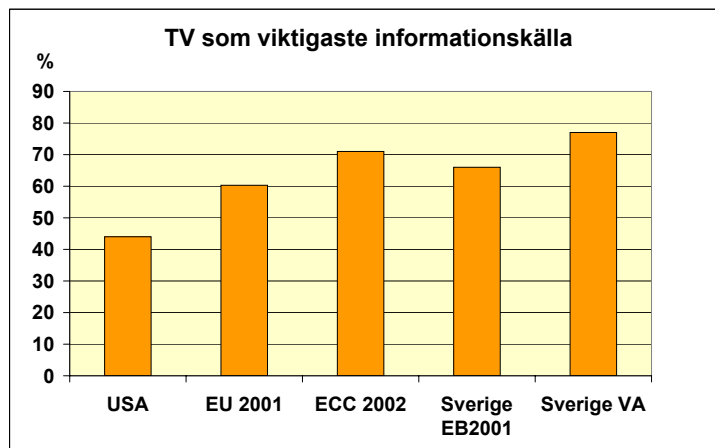
I Eurobarometern om Bioteknologi kan man se att Sverige ligger i topp också när det gäller korrekta svar på ett antal frågor som ställs om bioteknik (ett snitt på 6,35 poäng i Sverige mot 4,93 totalt i EU).

5. Användning av och förtroende för olika informationskällor

TV eller Internet?

Både i Europa och USA anger man TV som den främsta källan till information om vetenskap och teknik, se figur 8. Internet har inte konkurrerat ut TV och tidningar, men är på stadig frammarsch. I den amerikanska studien finner man att förtroendet är högt för information på Internet, och att Internet används framför allt när man söker efter något särskilt.

I VA-studien 2003 svarade en hög andel att de brukar se populärvetenskapliga program på TV. Denna fråga är inte helt jämförbar med den i de andra två studierna, men ger ändå en fingervisning om hur det ser ut. Frågor om Internet fanns inte med i VA-studien.

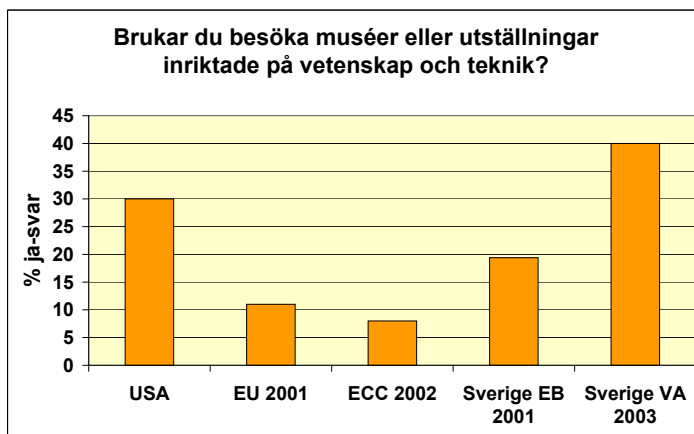

Figur 8. Andel som anger TV som sin viktigaste informationskälla. Frågorna ställs lite olika i studierna, varför jämförelsen inte är helt rättvisande. Källor: NSF 2004, EB 2001, CCEB2002, VA-rapport 2003:3.

Museibesök

I VA-studien 2003 svarar 40 procent att de brukar besöka museer eller utställningar inriktade på vetenskap eller teknik. Intressant att notera är att i Eurobarometern 2001 var det ändå bara 19 procent av svenskarna som angav att de faktiskt hade besökt något museum inriktat på vetenskap och teknik det senaste året, vilket visar att man ska tolka siffrorna med viss försiktighet. Vad menar man egentligen när man säger att man ”brukar” göra något?

I figuren nedan ges en jämförelse med övriga européer och amerikaner, där man kan se att de sistnämnda i större utsträckning uppger sig besöka museer och utställningar av detta slag. Kan kandidatländernas låga siffra kanske förklaras med ett mindre utbud i dessa länder?

Figur 9. Andel som svarar ja på frågan om de besökt något museum inriktat på vetenskap och teknik under de senaste 12 månaderna (NSF, EB och CCEB). I VAs studie frågar man om de svarande "brukar besöka" sådana museer. Källor: NSF 2004, EB 2001, CCEB2002, VA-rapport 2003:3.

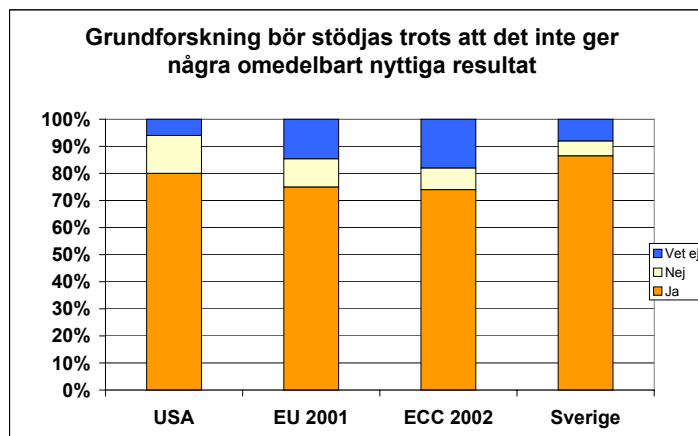
6. Vad ska man satsa forskningsmedel på?

Nästan hälften (45 procent) av den svenska allmänheten instämmer helt eller till stor del i påståendet "forskarna borde bara syssla med sådant som ger nyttiga resultat" (VA-rapport 2004:3). När man frågade forskarna själva var det bara 21 procent av dem som höll med om detta påstående och hela 60 procent instämde inte alls (VA-rapport 2003:3). Detta skulle man kunna se som en mätare på de svarandes inställning till grundforskning, vilken ju inte ger omedelbart synliga resultat.

Som kontrast kan man betrakta resultatet från NSF-studien 2004, där 80 procent av amerikanerna anser att trots att den inte ger omedelbara resultat, bör även grundforskning stödjas.² Bara en mycket liten andel håller inte med om detta. I Eurobarometern 2001 ansåg 75 procent av européerna och hela 86 procent av svenskarna att grundforskning bör stödjas (i stort sett samma påstående som i NSF-studien).³ Dessa resultat illustreras i bilden nedan. Resultatet i kandidatländerna 2002 var likartat med det i EU-länderna.

² Research America formulerar påståendet: "Even if it brings no immediate benefits, basic science research which advances the frontiers of knowledge is necessary and should be supported by the federal government".

³ I Eurobarometer 2001 formulerades: "Even if it does not yield immediate benefits, scientific research helps knowledge to progress and is necessary and ought to be supported by the government". I kandidatländernas Eurobarometer var påståendet nästan identiskt med det amerikanska.

Figur 10. Andel som håller med respektive inte håller med om att grundforskning bör stödjas (se även fotnot 2 och 3). Källor: NSF 2004, EB 2001, CCEB 2002.

Det sätt som påståendet formuleras i både den amerikanska och den europeiska undersökningen (se fotnot 3) ger en betydligt positivare bild av den ”onyttiga” grundforskningen än vad påståendet i VA-studien gör. Det förklarar den stora skillnaden mellan resultaten. Men vilket sätt att fråga ger ”rätt” resultat? Det är inte så lätt att svara på, men forskning har visat att en ”negativt” ställd fråga generellt ger en riktigare bild än en ”positivt” ställd fråga. Risken med en ”positiv” fråga är att de svarande inte riktigt tänker efter, utan bara håller med.

7. Opinionsundersökningar om speciella ämnen

Utöver de studier inriktade på bioteknologi som nämns i det ovanstående, har en mängd studier speciellt inriktade på olika vetenskaps- och teknikområden genomförts på olika håll i världen. Här redovisas några utvalda resultat från studier inom två ”heta” områden just nu: Bioteknik för jordbruk, dvs genmodifierad mat och grödor, samt Nanoteknologi.

Bioteknik inom jordbruket

En global opinionsundersökning som utfördes 2004 på uppdrag av FN behandlar synen på bioteknologi i jordbruket, dvs exempelvis användning av genmodifierade grödor. Det visar sig bl a att synen på genmodifierade grödor är relativt positiv i länder som Kina, Colombia, Indonesien, Thailand, och även i USA. Här svarar över två tredjedelar av de svarande att fördelarna med överväger riskerna. Befolkningen i Europa, och även den i Japan och Sydkorea, är mycket mer negativ än i resten av världen. Färre än 40 procent svarar här att de tror att fördelarna överväger riskerna. Det är intressant att notera att attityden i utvecklingsländerna generellt är positiv till genmodifierade grödor.

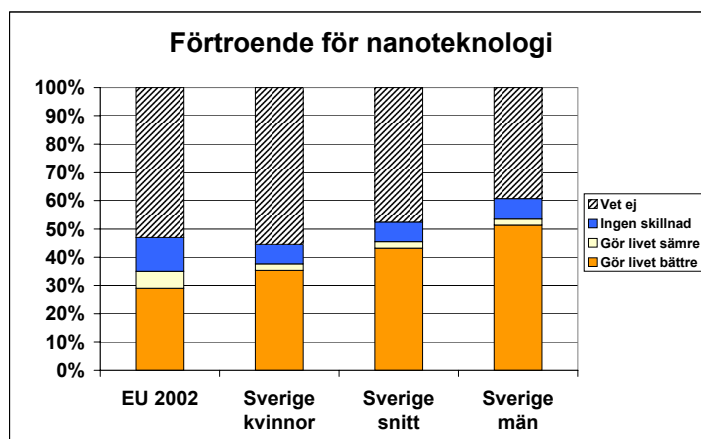
En jämförelse kan göras med Eurobarometern om Bioteknologi, där de svarande ombads svara på om de tycker att användning av genmodifierade grödor bör uppmuntras. Dryga 40 procent av svenskarna svarade att de helt eller delvis instämmer i detta, medan ungefär 50 procent svarade att de inte gör det.

Nanoteknologi

The Royal Society redovisade tidigare i år en studie om nanoteknologi där man har genomfört ett antal workshops med en utvald skara deltagare. Endast 29 procent kände till termen nanoteknologi före studien, och det var stor skillnad mellan män och kvinnor: 40 procent av männen och bara 19 procent av kvinnorna kände till nanoteknologi. Hela 68 procent av dem som kände till nanoteknologi från början trodde dock att den kommer att förbättra livet i framtiden.

En opinionsundersökning från North Carolina State University från 2004 visade att 80 procent av amerikanerna inte är oroliga över nanotekniken, dvs 20 procent var oroliga till någon grad. 70 procent sade sig vara ganska hoppfulla inför dess möjligheter men bara 40 procent att de tror att dess fördelar kommer att överväga riskerna. 52 procent hade inte alls hört talas om nanoteknologi förut, 32 procent hade hört något lite.

Det är svårt att göra jämförelser här, men i Eurobarometern om Bioteknologi 2002 sade 43 procent av svenskarna att de tror att nanoteknologi kommer att förbättra livet i framtiden, och skillnaderna var ganska stora mellan män och kvinnor. Endast en mycket liten andel tror att den kommer att försämra livet. Nästan hälften svarade dock ”vet ej”. Européerna är återigen mer skeptiska. I snitt svarade knappt 30 procent av EU-medborgarna att de trodde nanotekniken kommer att förbättra livet.

Figur 11. Synen på nanoteknologi i EU och i Sverige. Källa: Eurobarometer om Bioteknologi 2002.

8. Avslutande kommentarer

Kan man dra några slutsatser av den här jämförelsen mellan svenskar och andra? Allra först kan vi konstatera att det är riskabelt att dra för stora växlar på jämförelser mellan olika undersökningar, eftersom även ganska små skillnader i hur frågorna ställs och hur svarsalternativen formuleras ger mycket stora variationer i resultaten. Detta är väldigt tydligt främst i frågorna om grundforskning och om astrologins vetenskaplighet. Men även när frågorna ser ut att vara exakt likadant formulerade kan man få mycket olika svar. Det kan vi se ett exempel på i frågan om astrologi, som ställdes identiskt likadant i VAs två studier, men gav ändå relativt olika resultat.

Vi kan trots allt urskilja några tendenser:

- Européer är mer pessimistiska inför vetenskapens och teknikens möjligheter än amerikaner.
- Svenskar är däremot nästan lika optimistiska som amerikanerna.
- Amerikaner är oerhört intresserade av vetenskap och teknik – åtminstone är det väldigt få som tillstår att de är ointresserade. Däremot är det anmärkningsvärt få av dem som tycker att de är väl *informerade* om utveckling inom vetenskap och teknik.
- Européer å andra sidan är ganska ointresserade av vetenskap och teknik, speciellt bland de nya EU-medborgarna (de som var kandidatländer 2002). Trots detta tycker de att de är relativt väl informerade om utvecklingen.
- Svenskarna är å sin sida relativt intresserade av vetenskap och teknik, och de tycker dessutom att de är väl informerade!
- Svenskar är kunnigare än både andra européer och amerikaner, framför allt om vetenskaplig metodik. När det gäller vilka områden som är vetenskapliga är skillnaderna mellan undersökningarna stora.
- Svenskar är i ännu högre utsträckning än amerikaner och européer positiva till grundforskning – i alla fall om man tror på Eurobarometern 2001. Samtidigt tycker de i VAs studier att forskare bara ska syssla med sådan forskning som ger nyttiga resultat.

Svenskar svarar på det hela taget som man kan förvänta sig av en relativt välutbildad befolkning. Sverige är ett litet land med hög levnadsstandard, där alla sedan lång tid haft rätt att gå i skolan och en ganska stor andel är högutbildade. I Europa, speciellt de nya länderna, och USA är befolkningen mer heterogen och spridningen i kunskapsnivå är större. En del av förklaringen kan också ligga i några av de nya EU-medlemsländernas historia, med regimer och levnadsförhållanden som inte uppmuntrat eller ens tillåtit vare sig utbildning eller information. En ytterligare orsak till skillnader i svar mellan de svenska och de utländska studierna kan vara skillnader i språkliga nyanser.

9. Litteraturförteckning

VA-rapport 2004:1 *Vetenskapen i Samhället – resultat från SOM-undersökningen 2003*

VA-rapport 2004:3 *Allmänhetens syn på Vetenskap 2004*

VA-rapport 2003:3 *Allmänhetens syn på Vetenskap 2003*

VA-rapport 2003:4 *Forskarens syn på Vetenskap och Allmänhet – intervjuundersökning 2003*

VA-rapport 2002:1 *Vad tycker folk i andra länder?*

Eurobarometer 55.2: Europeans, Science and Technology (2001)

http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/ebs/ebs_154_en.pdf

Candidate Countries Eurobarometer – CC-EB 2002.3 on Science & Technology

http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/cceb/2002/2002.3_science_technology.pdf

“Science and Technology: Public Attitudes and Understanding” i *Science and Engineering Indicators 2002*, The National Science Foundation (NSF), 2002.

<http://www.nsf.gov/sbe/srs/seind02>

“Science and Technology: Public Attitudes and Understanding” i *Science and Engineering Indicators 2002*, The National Science Foundation (NSF), 2004.

<http://www.nsf.gov/sbe/srs/seind04/pdf/c07.pdf>

Research America! America Speaks: Poll Data Summary, Volume 5

<http://www.researchamerica.org/publications/AmericaSpeaks/AmericaSpeaksV5.pdf>

Europeans and Biotechnology in 2002 – Eurobarometer 58.0

http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/ebs/ebs_177_en.pdf

M.A. Chen Ng, C. Takeda, T. Watanabe and D. Macer, “Attitudes of the Public and Scientists in Japan at the start of 2000”, *Eubios Journal of Asian and International Bioethics* 10, s. 106-113 (2000).

<http://www.biol.tsukuba.ac.jp/~macer/bioJ2000.html>

T. J. Hoban, “Public Attitudes towards Agricultural Biotechnology” i *ESA Working Paper No. 04-09*, maj 2004.

http://www.fao.org/es/ESA/pdf/wp/ESAWP04_09.pdf

Public Attitudes towards Biotechnology – Research Study by Yann Campbell Hoare Wheeler (1999)

http://www.biotechnology.gov.au/library/content_library/BA_pYCHW.pdf

Biotechnology Public Awareness Survey Final Report (2001)

http://www.biotechnology.gov.au/library/content_library/BA_Final_Report_Summary_31_July_2001.pdf

Biotechnology Public Awareness Survey Final Report (2003)

http://www.biotechnology.gov.au/library/content_library/BA_MB2003_Final_Public.pdf

Nanotechnology: Views of the General Public, prepared for The Royal Society and Royal Academy of Engineering Nanotechnology Working Group, Storbritannien.

<http://www.nanotec.org.uk/Market%20Research.pdf>

M.D. Cobb, J. Macoubrie, North Carolina State University, *Public perceptions about nanotechnology: Risks benefits and trust* (2004).

<http://www2.chass.ncsu.edu/cobb/me/index.html>

VA-Rapporter

- 2002:1 **Vad tycker folk i andra länder?**
- 2002:2 **Allmänhetens syn på vetenskap**
- 2002:3 **Forskares syn på samtal med allmänheten**
- 2002:4 **Ungas syn på vetenskap**

- 2003:1 **Vetenskapen i Samhället**
- resultat från SOM-undersökningen 2002
- 2003:2 **VA-studier under luppen:
Synen på vetenskap 2002**
- en analys
- 2003:3 **Allmänhetens syn på Vetenskap 2003**
- 2003:4 **Forskares syn på Vetenskap och Allmänhet**
- intervjuundersökning 2003
- 2003:5 **Forskares syn på samtal med Allmänheten**
- en fokusgruppsstudie
Delrapport

- 2004:1 **Vetenskapen i Samhället**
- resultat från SOM-undersökningen 2003
- 2004:2 **Lärares inställning till vetenskap och forskningsbaserad kunskap**
- en översikt av några svenska forskningsrapporter
- några goda exempel på mötesplatser
- 2004:3 **Allmänhetens syn på Vetenskap 2004**
- 2004:4 **Lärares syn på Vetenskap**
- intervjuundersökning 2004
- 2004:5 **Forskares syn på samtal med Allmänheten**
- en fokusgruppsstudie
Slutrapport
- 2004:6 **Vad tycker folk i andra länder 2004?**
- analys 2004 av några utländska opinionsundersökningar

Föreningen Vetenskap & Allmänhet, VA, vill främja dialog, öppenhet och förståelse mellan allmänhet och forskare. VA vill inspirera till samtal om forskning och skapa nya mötesplatser på oväntade arenor kring engagerande frågor. Alla skall kunna möta forskare för att utbyta idéer och bättre förstå forskningens resultat, arbetet för att nå dit och vetenskapens roll i samhället.

Föreningens mål är att

- öka kontakterna och utbytet av idéer mellan allmänhet och forskare
- öka allmänhetens kunskap om forskningens metoder och resultat
- utveckla forskarnas lyhördhet och förståelse för allmänhetens frågor om och oro för forskning
- bygga regionala, nationella och internationella nätverk för erfarenhetsutbyte och möten.

Verksamheten inriktas mot tre områden:

- **Kunskapsbyggande** om gränsytan mellan allmänhet och vetenskap genom opinionsundersökningar och studier om vad allmänheten, ungdomar och särskilda grupper anser om forskning och hur forskare ser på dialog med allmänheten
- **Samtal** mellan forskare och allmänhet; att katalysera eller i egen regi prova okonventionella former, arenor och teman
- **Erfarenhetsförmedling** av metoder, former och teman för samtal och spridning av kunskaper från studierna

Vetenskap & Allmänhet, VA bildades 2002 och har under de två första verksamhetsåren genomfört ett antal studier och undersökningar, prövat annorlunda samtalsformer och olika metoder för erfarenhetsförmedling, framför allt via Internet. Resultaten presenteras på föreningens webbplats: www.v-a.se.